

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 12 października 2016 roku Sąd Rejonowy w Łęczycy utrzymał w mocy wpis referendarza sądowego z dnia 6 maja 2016 roku w sprawie dz.kw. 1126/16 dokonany w dziale II księgi wieczystej nr (...), ujawniający jako (...), syna K. i M. na podstawie aktu poświadczenia dziedziczenia rep.A nr 1520/2015 sporządzonego przez notariusza E. M..

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

księga wieczysta nr (...) prowadzona jest dla nieruchomości gruntowej położonej w K., powiat (...), województwo (...), oznaczonej jako działka ewidencyjna nr (...) w obrębie ewidencyjnym 1, K., o obszarze 0,0840 ha.

W dziale II tej księgi jako właściciel nieruchomości ujawniony jest H. K., syn K. i M., PESEL: (...).

W dziale III księgi wieczystej brak wpisu.

W dziale IV ujawniono hipoteki obciążające nieruchomość.

Wpis prawa własności H. K. został dokonany przez referendarza sądowego po rozpoznaniu wniosku z dnia 4 marca 2016 roku złożonego przez Gminę K. na podstawie aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia 9 marca 2015 roku Rep. A nr. (...), sporządzonego przed notariuszem E. M..Wpis ten zaskarżył uczestnik postępowania H. K..

Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia tej skargi i wskazał, że z treści aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia 9 marca 2015 roku rep. A nr. (...), sporządzonego przed notariuszem E. M., spadek po U. K., córce M. i J., PESEL: (...), zmarłej 26 grudnia 2014 roku, w Ł., ostatnio stale zamieszkałej w K., na podstawie testamentu sporządzonego pismem ręcznym w dniu 20 października 2014 roku, otwartego i ogłoszonego przez notariusza E. M. w dniu 9 marca 2015 roku, nabył mąż zmarłej H. K., syn K. i M., urodzony (...), PESEL: (...) - w całości. Uczestnik postępowania H. K. jest synem K. i M.. Takie dane spadkobiercy zostały ujawnione w sentencji dokumentu urzędowego – aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia 9 marca 2015 roku rep. A nr. (...) i tożsame dane właściciela zostały wpisane w dziale II księgi wieczystej nr (...). Podnoszona w skardze kwestia omyłki pisarskiej w art. 3 ust. 1 aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia 9 marca 2015 roku Rep. A nr. (...) pozostaje – w ocenie Sądu Rejonowego, bez wpływu na treść wpisu.

Sąd pierwszej instancji za niezasadny uznał również drugi z zarzutów podniesionych w skardze, dotyczący reprezentacji Gminy K. z uwagi na to, iż Sąd Rejonowy w Łęczycy dysponuje upoważnieniem z dnia 1 grudnia 2014 roku, wydanym na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 roku poz. 594), w którym Burmistrz K. J. H. upoważniła J. Z. Burmistrza K. do podpisywania w jej imieniu pism i dokumentów w sprawach Urzędu Miejskiego w K. i Gminy K. dotyczących sądów powszechnych – w związku z prowadzonym przez nie postępowaniami dotyczącymi Gminy K.. W ocenie Sądu, J. K. w dacie złożenia wniosku posiadał umocowanie do wystąpienia z wnioskiem i zbędnym było dołączanie do wniosku odpisu przedmiotowego upoważnienia, skoro zostało ono już uprzednio przez wnioskodawcę złożone.

Apelację od powyższego orzeczenia złożył H. K. zarzucając Sądowi pierwszej instancji, iż dopuścił się naruszenia prawa materialnego i prawa procesowego.

W ocenie skarżącego wniosek o ujawnienie prawa własności w księdze wieczystej (...) złożony przez Gminę K. nie został podpisany przez osobę upoważnioną do działania w imieniu Gminy. Jak wskazał skarżący, wniosek ten podpisał zastępca Burmistrza K., zaś do wniosku nie dołączono pełnomocnictwa do składania w imieniu Burmistrza wniosków wieczystoksięgowych. Powołane przez Sąd Rejonowy upoważnienie z dnia 1 grudnia 2014 roku dotyczy - w ocenie uczestnika, wyłącznie wydawania decyzji administracyjnych, a zatem wniosek ten był „prawnie nieskuteczny”.

Skarżący wskazał nadto, iż akt poświadczenia dziedziczenia rep.A nr 1520/2015 powołany jako podstawa wpisu, jest obarczony błędem, ponieważ w wierszu 7 na stronie 2 błędnie wskazano, że sporządzony został w obecności H. K., syna K. i W. w sytuacji, gdy skarżący jest synem K. i M.. W ocenie skarżącego referendarz sądowy naruszył przepisy prawa materialnego dokonując wpisu na podstawie wadliwego dokumentu i nie wzywając notariusza do poprawienia aktu poświadczenia dziedziczenia.

Uczestnik podniósł nadto, iż wniesienie skargi na wpis referendarza sądowego w dziale II księgi wieczystej nr (...) uczyniło ten wpis bezskutecznym.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Rejonowego w Łęczycy oraz uchylenie zaskarżonego orzeczenie referendarza sądowego związanego z dokonaniem wpisu w dziale II księgi wieczystej nr (...) bez właściwego umocowania zastępcy Burmistrza K. do złożenia wniosku w postępowaniu wieczystoksięgowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne prawidłowe ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy.

Odnosząc się do zarzutów zawartych w apelacji podkreślić trzeba, że o ile w procesie zasadą jest, że w razie wniesienia skargi orzeczenie referendarza sądowego traci moc, to zaskarżenie wpisu w księdze wieczystej podlega odmiennej regulacji. Zgodnie z art. 518¹§ 3 k.p.c., w razie wniesienia skargi na wpis referendarza sądowego w księdze wieczystej wpis taki nie traci mocy. Rozpoznając sprawę, sąd zmienia zaskarżony wpis przez jego wykreślenie i dokonanie nowego wpisu lub wydaje postanowienie, którym zaskarżony wpis utrzymuje w mocy albo uchyla go w całości lub w części i w tym zakresie wnioski oddala bądź odrzuca, względnie postępowanie umarza.

Nie ma zatem racji skarżący twierdząc, iż wniesienie skargi na wpis referendarza sądowego w dziale II księgi wieczystej nr (...) uczyniło ten wpis bezskutecznym. Skutek kasacyjny skarga wywołuje wyłącznie co do wydanych przez referendarza postanowień lub zarządzeń.

Analizując pozostałe zarzuty trzeba wskazać, iż zarzut niewłaściwej reprezentacji Gminy K. jako wnioskodawczyni w przedmiotowej sprawie jest również chybiony.

Gmina jako jednostka organizacyjna jest osobą prawną z mocy ustawy (art. 165 ust. 1 Konstytucji, art. 33 k.c. oraz art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Dz.U.2016.446 j.t). Zgodnie z art. 38 k.c. gmina funkcjonuje w obrocie cywilnoprawnym za pośrednictwem swoich organów w sposób przewidziany w ustawie i w statucie.

Organy gminy i ich kompetencje określają przepisy Konstytucji (art. 169 ust. 1) oraz postanowienia powołanej wyżej ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z art. 11a. ustawy o samorządzie gminnym organami gminy są: rada gminy, wójt (burmistrz, prezydent miasta), przy czym - ilekroć w ustawie o samorządzie gminnym jest mowa o wójcie, należy przez to rozumieć także burmistrza oraz prezydenta miasta.

Artykuł 31 u.s.g. stanowi, że wójt – zatem odpowiednio burmistrz i prezydent, kieruje bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentuje ją na zewnątrz. Organ ten pełni funkcje reprezentanta gminy, posiada umocowanie do wyrażania woli gminy jako osoby prawnej na zewnątrz, jak również decyduje o dokonywaniu określonych czynności publicznych.

Burmistrz może zlecić prowadzenie określonych spraw swemu zastępcy zatrudnionemu w urzędzie gminy na podstawie powołania (art. 2 ustawy z 21.11.2008 r. o pracownikach samorządowych oraz art. 26a ust. 1 u.s.g.) na zasadach określonych regulaminem organizacyjnym urzędu gminy nadanym w trybie zarządzenia (art. 33 ust. 2 u.s.g.).

Oznacza to, iż burmistrz, działając na podstawie powołanego wyżej art.31 u.s.g. może udzielić swojemu zastępcy pełnomocnictwa ogólnego – do prowadzenia wszystkich spraw w imieniu gminy, czy szczególnego - prowadzenia poszczególnej sprawy (art. 88) lub dokonywania konkretnej czynności. Pełnomocnictwo procesowe zawsze powinno mieć formę pisemną. Może ono nawet wynikać także z pisemnego zarządzenia burmistrza, jeśli na jego podstawie zastępca będzie uprawniony do określonych czynności : osobistego działania przed sądem, do sporządzania pism procesowych, do udzielenia dalszego pełnomocnictwa adwokatowi lub radcy prawnemu.

W rozpoznawanej sprawie bezsporne jest, iż Burmistrz K. w dniu 1 grudnia 2014 roku pisemnie upoważniła swego zastępcę J. K. między innymi do podpisywania w imieniu Burmistrza pism i dokumentów w sprawach dotyczących sądów powszechnych w związku z prowadzonymi przez nie postępowaniami dotyczącymi Gminy K.. Upoważnienie to należy traktować jako pełnomocnictwo procesowe do dokonywania określonych czynności w postępowaniu sądowym (podpisywania pism), niezależnie od tego, iż w dokumencie zatytułowanym „upoważnienie” nie powołano wprost opisanego wyżej art.31 ustawy o samorządzie gminnym.

Wniosek o ujawnienie prawa własności H. K. został złożony przez Gminę K. jako wierzyciela uczestnika postępowania.Wniosek ten mieścił się zatem w zakresie opisanego wyżej upoważnienia udzielonego J. K. przez Burmistrza K..

Niedołączenie tego dokumentu do wniosku nie miało znaczenia dla oceny prawidłowości dokonania wpisu. Sądowi Rejonowemu okoliczność ta znana była z urzędu, zaś pełnomocnictwo (upoważnienie) nie stanowiło podstawy wpisu w dziale II. Nie było zatem konieczności dołączania tego dokumentu do wniosku, skoro został złożony już wcześniej.

Nie można także podzielić zawartego w apelacji twierdzenia, iż akt poświadczenia dziedziczenia z dnia 9 marca 2015 roku rep. A nr. (...), sporządzony przed notariuszem E. M. nie mógł stanowić podstawy wpisu z uwagi na błąd zawarty w wierszu 7 na stronie 2 tego aktu, w którym wskazano, że sporządzony został w obecności H. K., syna K. i W. w sytuacji, gdy skarżący jest synem K. i M..

Zgodnie z Art. 95f. § 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 roku Prawo o notariacie (tekst jedn.Dz.U. z 2016 r.poz.1796) akt poświadczenia dziedziczenia powinien zawierać:

- 1) dzień, miesiąc i rok oraz miejsce sporządzenia aktu;
- 2) imię, nazwisko i siedzibę kancelarii notariusza, a jeżeli akt sporządziła osoba wyznaczona do zastępstwa notariusza lub upoważniona do dokonywania czynności notarialnych - nadto imię i nazwisko tej osoby;
- 3) imię i nazwisko spadkodawcy, imiona jego rodziców oraz jego numer PESEL;
- 4) datę i miejsce zgonu albo znalezienia zwłok spadkodawcy oraz jego miejsce zwykłego pobytu w chwili śmierci;
- 5) wskazanie spadkobierców, którym spadek przypadł - imiona, nazwiska i imiona rodziców oraz datę i miejsce urodzenia osób fizycznych, a w przypadku osób prawnych - nazwę i siedzibę;
- 6) tytuł powołania do spadku i wysokość udziałów w spadku, a w razie dziedziczenia testamentowego - określenie formy testamentu;
- 7) wskazanie spadkobierców dziedziczących gospodarstwo rolne podlegające dziedziczeniu z ustawy oraz ich udziały w nim;
- 7a) wskazanie osób, na których rzecz spadkodawca uczynił zapisy windykacyjne, oraz przedmiotów tych zapisów, chyba że osoby te nie chcą lub nie mogą być zapisobiercami albo zapisy windykacyjne okazały się bezskuteczne;
- 8) powołanie protokołu otwarcia i ogłoszenia testamentu;

9) (uchylony);

10) podpis notariusza;

11) adnotację o dokonaniu rejestracji zgodnie z art. 95i powołanej ustawy.

Akt poświadczenia dziedziczenia z mocy art. 79 pkt 1a powołanej ustawy jest odrębną czynnością notarialną przybierającą postać samodzielnego dokumentu notarialnego'

Jak wynika z przytoczonego wyżej przepisu, treścią aktu poświadczenia dziedziczenia nie jest objęty protokół dziedziczenia. Wskazanie osób biorących udział w sporządzeniu protokołu dziedziczenia oraz obecnych przy sporządzeniu aktu poświadczenia dziedziczenia jest niezbędne jedynie w związku z koniecznością złożenia przez te osoby podpisów również na dokumencie zawierającym akt poświadczenia dziedziczenia.

Sąd Rejonowy słusznie ocenił, że kwestionowany przez wnioskodawcę akt poświadczenia dziedziczenia w części zawierającej ustalenie spadkobiercy nie zawiera żadnego błędu i prawidłowo wskazuje, iż spadek po U. K. nabył H. K., syn K. i M.. Oczywista omyłka pisarska popełniona przy opisywaniu danych osób obecnych przy sporządzaniu aktu poświadczenia dziedziczenia i protokołu dziedziczenia nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia, zwłaszcza, że skarżący nie kwestionuje tego, że był obecny przy sporządzeniu aktu poświadczenia dziedziczenia, ani prawidłowości określenia osoby spadkobiercy U. K.. Należy przy tym podkreślić, iż referendarz sądowy nie ma żadnych uprawnień do wzywania notariusza do poprawienia aktu notarialnego.

Sąd Rejonowy zasadnie zatem przyjął, iż opisany dokument, sporządzony w przepisanej prawem formie, określający następstwo prawne po osobie wpisanej w dziale II księgi wieczystej jako właścicielka nieruchomości, stanowi podstawę do ujawnienia prawa własności spadkobiercy U. H. K., syna K. i M..

W tych okolicznościach uznać należy, iż wpis referendarza sądowego w dziale II kw (...), utrzymany w mocy zaskarżonym postanowieniem z dnia 12 października 2016 roku przez Sąd Rejonowy w Łęczycy był zgodny z prawem, stąd też nie było podstaw do jego uchylenia lub zmiany. Tym samym brak podstaw do uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art.385 w zw. z art.13 § 2 k.p.c.